

Przeгляд Dąbrowski

MAGAZYN MIESZKAŃCÓW MIASTA

BĄDŹ NA BIEŻĄCO, WEJDŹ NA STRONĘ DĄBROWIAN
WWW.DG.PL

DĄBROWA GÓRNICZA

Pozdrowienia z wakacji

Komentarz naczelnego

Michał Syska

Będzie ciekawie

Dąbrowa na wakacje

Ponad połowa Polek i Polaków deklaruje, że nigdzie nie wyjedzie na tegoroczne wakacje. Spośród tych, którzy zdecydują się na urlop poza miejscem zamieszkania, 80 proc. zamierza spędzić ten czas w kraju. To dane z czerwcowego sondażu CBOS, którego wyniki zostały opublikowane w raporcie pt. „Letnie wyjazdy wypoczynkowe w czasach pandemii”.

Jego autorzy wskazują, że pod wpływem zagrożenia związanego z koronawirusem zmniejszyła się liczba osób deklarujących chęć do zagranicznych wojaży podczas kanikuły. Troska o bezpieczeństwo własne i najbliższych zwycięża z zamiłowaniem do dalekich podróży. To zrozumiała i odpowiedzialna postawa. To również wyzwanie dla całego sektora turystycznego oraz dla samorządów, które osłabione finansowo przez lockdown gospodarki, starają się zadbać o dobrej jakości wakacyjną ofertę dla swych mieszkańców.

W Dąbrowie Górniczej propozycje na letnie miesiące wyglądają niezwykle interesująco. Miejskie instytucje i organizacje społeczne zadbały o różnorodną paletę wakacyjnych aktywności, która skierowana jest zarówno do starszych, jak i młodszych dąbrowianek i dąbrowian; do entuzjastów sportu, jak i koneserów kultury i sztuki. Władze miasta określiły też jasne zasady przebiegu wydarzeń, by zapewnić wszystkim bezpieczeństwo. Lokalna i kameralna formuła tegorocznej Akcji Lato powinna też sprzyjać odkrywaniu skarbów dąbrowskiej przyrody i historii, o których piszemy w tym numerze „Przeglądu Dąbrowskiego”. Na naszych łamach publikujemy też niezbędne informacje, o tym, co w ciągu najbliższych dwóch miesięcy wydarzy się w naszym mieście. Przypominamy też, jak lato w Dąbrowie mieszkańcy spędzali w latach 70. i 80. XX wieku.

Miłej lektury oraz bezpiecznego wypoczynku!

czekamy na maile:

przepladdabrowski@biblioteka-dg.pl

Każdy znajdzie coś dla siebie i to blisko swego miejsca zamieszkania – mówi o tegorocznej Akcji Lato Wojciech Juroff, naczelnik Wydziału Kultury, Sportu i Organizacji Czasu Wolnego Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej.

– Początek wakacji do dla Pana chyba wyjątkowo pracowity okres?

– Zdecydowanie tak. To czas wytężonej pracy dla dąbrowskich instytucji miejskich oraz Wydziału Kultury, Sportu i Organizacji Czasu Wolnego. Trzeba wszystko dopiąć na ostatni guzik, by lato w naszym mieście obfitowało w ciekawe wydarzenia i było bezpieczne.

– Kwestie bezpieczeństwa w tym roku są chyba szczególnie ważne?

– Epidemia kazała nam zweryfikować wcześniejsze plany. Ze zrozumiałych względów musieliśmy zrezygnować z organizacji wielkich imprez, które gromadziłyby liczną publiczność. W tym roku stawiamy na wydarzenia kameralne. Akcja Lato dotrze do wszystkich dzielnic Dąbrowy Górniczej, aby być jak najbliżej naszych mieszkańców. Wszystkie wydarzenia będą przygotowywane z zapewnieniem wszelkich

zasad bezpieczeństwa, aby publiczność mogła się czuć w ich trakcie komfortowo.

– Dla kogo skierowana jest wakacyjna oferta?

– Dla wszystkich mieszkańców naszego miasta – niezależnie od wieku, płci, czy sprawności ruchowej. Każdy znajdzie coś dla siebie i to blisko swego miejsca zamieszkania. Oczywiście, centrum Dąbrowy też będzie tętniło życiem, a zadba o to Fabryka Pełna Życia. Już teraz zapraszam na imprezy kulinarne czy muzyczne, które będą tam się odbywać. Jak zwykle sporo atrakcji czeka na dąbrowian nad zbiornikami Pogoria. Dużo będzie się działo w dzielnicach, gdzie Miejska Biblioteka Publiczna oraz Pałac Kultury Zagłębia proponują atrakcje literackie, filmowe oraz warsztaty artystyczne. Będą plenerowe koncerty w parkach Zielona i Hallera, happeningi literackie oraz czytanie perfor-

matywne. Muzeum Miejskie „Szttygarka” przygotowało obejmującą niemal całą Dąbrowę grę miejską – Wakacyjny Spacerownik Historyczno-Przyrodniczy, łączącą turystyczną rekreację z edukacją i elementami współzawodnictwa. Będą też wycieczki z przewodnikiem oraz atrakcje przygotowane przez Klub Gier Historycznych.

– Wakacje to również dobra okazja do sportowej aktywności.

– Będziemy zachęcać dąbrowian do aktywnego wypoczynku. Centrum Sportu i Rekreacji przygotowało darmowe zajęcia sportowe dla dzieci oraz aktywne soboty z zumbą i fitness przy zbiorniku Pogoria III. Park Wodny będzie otwarty bezpłatnie od 1 lipca dla dzieci i młodzieży w wieku przedszkolnym i tych uczęszczających do szkół podstawowych. Do dyspozycji pozostają obiekty sportowe przy Pogorii III oraz w parku Zie-

Foto-przegląd

20 czerwca br. udało się bezpiecznie zorganizować jedną z najbardziej wyczekiwanych dąbrowskich imprez biegowych – Nocny Bieg Świetlika! Stowarzyszenie Aktywna Dąbrowa zorganizowało bieg już po raz ósmy! Zdrowa rywalizacja, sportowe emocje i aktywność – tego wszystkim brakowało!

wie i bezpiecznie

lona oraz oczywiście boiska typu „Orlik”.

– Wynika z tego, że na czas wakacji nie warto ruszać się z Dąbrowy.

– Wiemy, że z powodu epidemii mniej ludzi zdecyduje się na dalekie, urlopowe wyjazdy. Obserwowane przez nas uważnie trendy w ruchu turystycznym wskazują, że w najbliższym czasie będziemy szukać możliwości wypoczynku nie-

daleko od miejsca zamieszkania. Jako miasto wychodzimy naprzeciw tym potrzebom i oczekiwaniom. Dąbrowa Górnicza sama w sobie jest miejscem ciekawym, z licznymi atutami i wciąż jeszcze nie do końca odkrytymi atrakcjami turystycznymi. Staramy się te miejsca przybliżyć naszym mieszkańcom.

– Wakacje to dobry czas, by z tych atutów zdać sobie spr-

wę. **Potrzebujemy tylko dobrych przewodników.**

– Naszym największym atutem są ludzie, ich kreatywność i zdolności organizacyjne. Oferta tegorocznej Akcji Lato to dzieło miejskich instytucji, które kipią pomysłami i są w ciągłym dialogu z mieszkańcami. To również dzieło licznych organizacji społecznych i oddolnych inicjatyw, które zaprezentowały swoje projekty letniego wypoczynku dla dąbrowian. Miasto udzieliło tym projektom wsparcia. Wreszcie mamy w Dąbrowie liczne grono twórców i animatorów kultury, których warto wspierać i promować. Podczas Akcji Lato będziemy ich przedstawiać w czasie koncertów i innych wydarzeń artystycznych. Ten lokalny i kameralny wymiar tegorocznej Akcji Lato sprzyjać będzie nie tylko wypoczynkowi, ale też integracji naszej społeczności i wzajemnemu poznaniu.

– Dziękuję za rozmowę.
Michał Syska

Plan wydarzeń Akcji Lato 2020 na s. 13

Więcej informacji można uzyskać, kontaktując się z organizatorami:

- Pałac Kultury Zagłębia, tel. 32 733 88 00
- Miejska Biblioteka Publiczna, tel. 32 639 03 01
- Centrum Sportu i Rekreacji, tel. 32 261 21 05
- Park Wodny – Nemo Świat Rozrywki, tel. 32 639 05 79
- Młodzieżowy Ośrodek Pracy Twórczej, tel. 32 262 54 61
- Muzeum Miejskie Szttygarka, tel. 32 262 36 95
- Fabryka Pełna Życia, tel. 518 270 465

REKLAMA

ZŁÓŻ

PROJEKT DO BUDŻETU OBYWATELSKIEGO

22 CZERWCA - 5 LIPCA

www.bo.dg.pl

wspólnie
zmieniamy
nasze
miasto

Kwota:
4,1
mln

Młodzieżowi radni złoży

Za nami pierwsza sesja Młodzieżowej Rady Miasta Dąbrowy Górniczej. Trzydziestu dwóch młodych radnych 22 czerwca złożyło ślubowanie, w którym zobowiązało się do działania na rzecz dąbrowskiej młodzieży. Kadencja trwać będzie dwa lata. Radnymi zostali przedstawiciele dwunastu dąbrowskich szkół ponadpodstawowych.

– Wspólnie z dąbrowską młodzieżą nie tylko opracowaliśmy wizję funkcjonowania rady, lecz także wyposażyliśmy ją w niezbędne kompetencje – podkreśla Magdalena Mike, członek komisji wyborczej. – Myślę, że w związku z powołaniem Młodzieżowej Rady, w naszym mieście zawita nowa energia. Ważne jest, aby wspierać młodych

ludzi w świadomym i aktywnym uczestniczeniu w życiu lokalnej wspólnoty – mówi opiekun Młodzieżowej Rady Miasta Marta Bobrowska-Jurroff. – Podczas każdej sesji pojawiać się będzie mnóstwo pomysłów, które następnie my – radni będziemy mogli zrealizować. Po sesji inauguracyjnej jestem przekonany, że uczniowie naszych szkół

dokonali dobrego wyboru – mówi radny Rady Miejskiej i przewodniczący miejskiej komisji wyborczej Szymon Widera. Przewodniczącą MRM została wybrana Wiktoria Debabowa, a wiceprzewodniczącymi: Karolina Szumiąg, Mateusz Ligenza i Maksymilian Górka. – W naszej Radzie znajdują się osoby o barwnych charakterach, często odmiennych od siebie. To, co nas połączyło, to chęć działania i niegasnący zapał. Marzy mi się zorganizowanie debaty czy też

panelu dyskusyjnego. Takie formy mają charakter edukacyjny, ale również integracyjny. Jestem zdecydowaną zwolenniczką akcji, w które może włączyć się absolutnie każdy. Na pewno nie będzie łatwo, jest to dla nas zupełnie nowe doświadczenie, lecz wierzę, że dzięki współpracy uda nam się działać w pełnej krasie – mówi Wiktoria Debabowa, przewodnicząca MRM. – Chciałbym udowodnić, że głos młodzieży liczy się w naszym mieście – mówi Maksymilian Górka.

Wiktoria Debabowa, przewodnicząca Młodzieżowej Rady Miasta kadencji 2020-2022

Mateusz Ligenza dodaje: – Chcę nawiązać dobre relacje z Radą Miejską i Radą Seniorów. Dzięki współpracy możemy organizować akcje czy festiwale, które będą skupiać się na integracji młodzieży z seniorami. Młodzieżowym radnym życzymy powodzenia!
Aneta Błyszczek

Pogoria pod okiem straży

15 czerwca rozpoczął działalność sezonowy posterunek straży miejskiej nad Pogorią III.

– Latem nad Pogorią III zjawia się bardzo dużo osób, więc tam kumulują się różne zdarzenia i sytuacje problematyczne. Dochodzi m.in. do zakłóceń porządku, spożywania alkoholu w miejscach publicznych czy nieprawidłowego parkowania. Ze względu na pandemię, w tym sezonie wiele osób nie wyjedzie na wakacje, więc na wypoczynek będą wybierać miejsca bliżej domu. Przez to można spodziewać się jeszcze większej popularności Pogorii. Dlatego właśnie nasza obecność będzie tam bardziej potrzebna – tłumaczy Radosław Romanek, komendant Straży Miejskiej w Dąbrowie Górniczej. Od poniedziałku do piątku nad jeziorem będzie jeden

patrol, a w weekendy dwa. Pierwszy skupi się na działaniach w okolicy plaży, a drugi – rowerowy – zajmie się doglądaniem terenu wokół akwenu. Zespół posterunku sezonowego dysponować będzie również dronem, który z góry pozwoli szybko i łatwo spojrzeć w liczne miejsca. W okolicach Pogorii kierowcy często parkują w miejscach niedozwolonych. Strażnicy zapowiadają, że nie powinni liczyć na taryfę ulgową. Dlatego zamiast „pchać się” autem nad samą wodę, warto nad Pogorię wybrać się komunikacją publiczną. Dotyczy to zarówno dąbrowian, jak i mieszkańców innych miejscowości. Do Dąbrowy z dalszych miast można dotrzeć

pociągiem czy autobusem, a następnie autobusową linią 716 niemal do samej plaży. Choć latem strażnicy będą mieć pełne ręce roboty na terenach rekreacyjnych, zapewniają, że nie rezygnują z innych działań w pozostałych częściach miasta i będą reagować na wszelkie przejawy łamania prawa.

PK

...yli ślubowanie

...ników

LAPTOPY DLA UCZNIÓW

Dąbrowa Górnicza przystąpiła do rządowego programu „Zdalna szkoła” i z pierwszej puli dofinansowania w kwocie 99 tys. zł zakupiono 33 laptopy wyposażone w specjalne oprogramowanie wraz z akcesoriami, które zostały przekazane dąbrowskim placówkom oświatowym.

Przystąpimy również do kolejnej edycji programu o nazwie „Zdalna szkoła +”, w ramach którego Dąbrowa Górnicza otrzyma dofinansowanie w kwocie 125 tys. zł. Dyrektorzy dąbrowskich placówek użyczą zakupione z tych środków laptopy 132 uczniom z rodzin wielodzietnych, znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.

Rodzice mogą też ubiegać się o stypendium socjalne dla swych pociec. – Środki, które można przeznaczyć na zakup pomocy dydaktycznych, np. laptopów, może otrzymać każdy uczeń, którego rodzina znajduje się w trudnej sytuacji materialnej, tzn. występuje w niej bezrobocie,

niepełnosprawność, wielodzietność, ciężka choroba, alkoholizm, narkomania czy brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, lub doszło w nich do zdarzeń losowych – wyjaśnia Bożena Borowiec, wiceprezydent miasta. – Aby otrzymać stypendium, miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia nie może być wyższa niż 528 zł netto. Nabór wniosków na rok szkolny 2020/2021 MOPS będzie prowadzić od 1 do 15 września – dodaje. Szczegółowe informacje w sprawie świadczenia można uzyskać w godzinach pracy dąbrowskiego MOPS pod numerami telefonu 571 332 336, 571 332 335.

WIEMY JUŻ, JAK BĘDZIE WYGLĄDAĆ PARK PODLESIE PEŁNE ŻYCIA

NOWE OBLICZE PODLESIA

Park Podlesie to ważna przestrzeń dla dąbrowian. Jak ważna, pokazały wyniki głosowania zeszłorocznej edycji Budżetu Obywatelskiego. Wzięło w nim udział ponad 6500 mieszkańców Dąbrowy Górniczej, którzy zdecydowali o realizacji projektu „Podlesie Pełne Życia”. Po serii konsultacji i warsztatów – w tym również prowadzonych on-line – został opracowany projekt rewitalizacji tej przestrzeni. Zgodnie z nim park już wkrótce zyska zupełnie nowe oblicze.

Nowy Park Podlesie podzielony będzie na 7 stref funkcjonalnych:

Strefę Wejściową, w której usytuowane będą obiekty obsługujące park: toalety, parking dla rowerów i samochodów oraz stacja naprawy rowerów;
Zieloną Polanę – przestrzeń, której sercem jest scena;
Ścieżkę Edukacyjną, czyli przestrzeń dla całych rodzin, dzięki której będzie można po-

znać florę i faunę okolicznych lasów;

Strefę Zabawy – a w niej elementy do wspinaczki dla dzieci w każdym wieku, drewniane bale, zjeżdżalnie, huśtawki, bujaki;

Strefę Relaksu – przeznaczoną dla osób poszukujących w Parku spokoju i relaksu;

Strefę Sportu składająca się z boisk do siatkówki, koszykówki i tenisa stołowego;

Strefę Leśną – będącą buforem między parkiem i lasem.

Wszystkie prace, jakie będą wykonane w parku, będą re-

alizowane tak, aby chronić rosnące tam drzewa. Już na etapie sporządzania dokumentacji zadbano o to, aby prace prowadzone były w sposób nienaruszający istniejącego drzewostanu. Niestety, kilka drzew ze względu na ich zły stan trzeba będzie usunąć, ale w zamian zostanie nasadzonych 16 nowych. Chcesz wiedzieć, jak będzie wyglądał nowy park, zobacz film.

Koncepcja wypracowana z mieszkańcami

Nowa wizja parku to efekt 3 miesięcy spotkań, zbierania uwag, konsultacji i prac planistycznych. W trakcie spotkań z mieszkańcami (odbyły się 16, 17 i 18 lutego) projektanci uzyskali cenne wska-

zówki na temat ogólnej wizji Parku Podlesie, które następnie zaczęli przekształcać w projekt. – Kolejne spotkanie, na którym zaprezentowana została wstępna koncepcja zagospodarowania terenu projektowego, odbyło się metodą on-line. Taka forma wymuszona została przez pandemię koronawirusa, ale ta metoda konsultacji sprawdziła się bardzo dobrze – w spotkaniu za pośrednictwem internetu wzięło udział ponad 100 osób – mówi Agnieszka Sienkiewicz-Ćwik, z-ca naczelnika Wydziału Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej. Następnym etapem było zbieranie uwag on-line – proces trwał do 27 marca, tak aby mieszkańcy mogli spokojnie i dogłębnie zapoznać się z zaprezentowaną wstępną koncepcją.

Kwiecień i maj projektanci spędzili nanosząc uwagi i sugestie mieszkańców do koncepcji zagospodarowania, a także konsultując różne aspekty przedstawionych rozwiązań z wydziałami Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej i Lasami Państwowymi. Finalnym efektem prac jest ogólna wizja zagospodarowania dla całego obszaru leśnego oraz szczegółowa koncepcja zagospodarowania dla Parku Podlesie wraz z kosztorysem oraz programem funkcjonalno-użytkowym. Dokumenty te będą podstawą do ogłoszenia przetargu na realizację koncepcji zagospodarowania Parku Podlesie. Jeśli wszystko pójdzie zgodnie z planem, w przyszłym roku spotkamy się już w nowym parku.

Oszczędne miasto

Deszczówka z dotacją

Mieszkańcy Dąbrowy Górniczej będą mogli skorzystać z miejskich dotacji na zagospodarowanie wód opadowych. Wsparcie może sięgnąć 5 tys. zł. Uchwałę w tej sprawie przyjęła Rada Miejska.

Dofinansowanie do systemów gospodarowania wodami opadowymi zostało zapisane w „Planie adaptacji miasta Dąbrowa Górnicza do zmian klimatu do roku 2030”, który w zeszłym roku przyjęła Rada Miejska. Stanowiąc będzie jedno z działań, które pomoże odpowiedzieć na najważniejsze zagrożenia związane ze zmianami klimatu. Chodzi w nim m.in. o rozsądne i oszczędne podejście do wody, która staje się towarem deficytowym. Nie zmienia tego niestety krótkie okresy ulew i ob-

fitych deszczy, z jakimi mamy np. aktualnie do czynienia. W zestawieniu rocznym, m.in. z powodu bezśnieżnych zim, do gruntu, rzek czy jezior dostaje się zbyt mało wody.

Uchwała zakłada przyznanie dotacji na system zagospodarowania deszczówki i wód roztopowych. Finansowe wsparcie obejmie wykonanie ogrodu deszczowego w glebie, dachu zielonego, podziemnego zbiornika retencyjnego, studni chłonnych, skrzynek retencyjno-rozsączających i komór drenazowych. Dotowanie za-

kupu naziemnego wolnostojącego zbiornika będzie możliwe jedynie w połączeniu z wykonaniem dachu zielonego.

Dąbrowianie będą mogli otrzymać dotacje na różne formy retencjonowania wody. Łączna kwota dofinansowania nie będzie mogła przekroczyć 5 tys. zł i jednocześnie stanowić więcej niż 50% kosztów zakupu materiałów. Dotacje obejmą te posesje, na których nie jest prowadzona działalność gospodarcza. Dofinansowanie do wykonania ogrodu deszczowego w glebie wyniesie

150 zł/m³, maksymalnie do 1,5 tys. zł; do wykonania dachu zielonego 300 zł/m², maksymalnie do 4 tys. zł; do budowy podziemnego zbiornika retencyjnego do 1,5 tys. zł; do wykonania studni chłonnych/skrzynek retencyjno-rozsączających/komór drenazowych do 2 tys. zł; do naziemnego wolnostojącego zbiornika zbierającego wody opadowe do 500 zł. W budżecie miejskim, w tym roku na te cele zabezpieczonych zostanie 200 tys. zł. Nabór wniosków o dofinansowanie powinien rozpocząć się

na początku sierpnia. Wsparcie obejmie wydatki poniesione po zawarciu z Urzędem Miejskim umowy dotacyjnej. Mieszkańcy mogą również skorzystać z dofinansowania przygotowanego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w ramach programu „Moja Woda”. PK

Dąbrowa mówi NIE nielegalnym odpadom

Parking, pusta hala, a czasem ogrodzony teren do wynajęcia – każde z tych miejsc jest narażone na całkiem nowy rodzaj przestępczości. Coraz częściej zdarza się bowiem, że takie miejsca oszuści wybierają na nielegalne składowiska odpadów niebezpiecznych. Podrzucają beczki lub mauzery z groźną zawartością i znikają. Problem pozostaje, a rachunek za utylizację płaci właściciel terenu.

W grę wchodzi setki tysięcy, a czasem nawet miliony złotych. Bo nawet tyle może kosztować utylizacja niebezpiecznych, podrzuconych odpadów. – To ogromne pieniądze, unieszkodliwienie jednej tony kosztuje co najmniej 4 tys. zł, w zależności od tego, jaki jest skład chemiczny odpadów, a zazwyczaj to nie jest jedna tona, ale nawet sto. Z takimi problemami borykają się właściciele wynajmowanych terenów czy hal i gminy w całej Polsce – mówi Damian Rutkowski, zastępca prezydenta Dąbrowy Górniczej. Mechanizm jest prosty. Powołana doraźnie firma, często tzw. słup, współpracuje nieoficjalnie z nieuczciwym podmiotem, zajmującym się gospodarką odpadami, wyszukuje grunty lub hale pod wynajem. W krótkim czasie na teren nieświadomego właściciela posesji przywo-

zonych bywa często kilkaset ton niebezpiecznych odpadów, których prawidłowa utylizacja kosztuje setki tysięcy złotych. Po zapełnieniu terenu lub hali magazynowej firma znika, ale pozostają niebezpieczne śmieci. Jeśli organom ścigania nie uda się znaleźć wynajmującego – a zwykle nie udaje się – to na właściciela nieruchomości spada koszt utylizacji niebezpiecznego ładunku. – Dąbrowa Górnicza prewencyjnie podejmuje działania, żeby w naszym mieście nie zdarzały się tego rodzaju przypadki. By zapobiec takim nielegalnym działaniom, zamierzamy montować fotopułapki i regularnie kontrolować miejsca, które kiedyś uznawano za dzikie wysypiska śmieci. Do tego typu kontroli używany jest dron, który z łatwością sprawdzi trudnodostępne

tereny – mówi Roman Zalas z Wydziału Infrastruktury Miejskiej. – Analizujemy też możliwości monitoringu wjazdu pojazdów do miasta z uwzględnieniem kontroli masy. Ale przede wszystkim liczymy na mieszkańców, bo bez ich współpracy i spostrzegawczości może się zdarzyć, że śmieciowi przestępcy obiorą za cel także Dąbrowę Górniczą.

Uważaj, co przyjmujesz na swój teren!

Zgodnie z przepisami, w przypadku braku sprawcy, prezydent miasta nakłada na właściciela terenu, na którym składowane są odpady, obowiązek ich usunięcia (w trybie art. 26 ustawy o odpadach), co wiąże się z kosztami ich utylizacji. W rezultacie to właśnie właściciele, jako administratorzy gruntu czy budynku, są obciążani obowiązkiem kosztownej utylizacji odpadów niebezpiecznych dla ludzi i środowiska. Taki obowiązek może także spaść na samorząd, a to oznacza utylizację odpadów na koszt wszystkich mieszkańców miasta. Dlatego zarządzający miastem apelują o dalece idące rozsądek, regularne kontrole wynajmowanych pomieszczeń i gruntów oraz możliwie jak najlepszą weryfikację podmiotów, którym wynajmowane zostają nieruchomości. Dotyczy to także firm wynajmujących miejsca parkingowe, bo zdarzają się przypadki, że na parkingach porzucane są naczepy tirów pełne niebezpiecznych odpadów. zgn

Zarządzający miastem apelują o dalece idące rozsądek, regularne kontrole wynajmowanych pomieszczeń i gruntów.

Widzisz podejrzany transport. Zauważyłeś coś niepokojącego. Interweniuj!

- Straż Miejska, telefon 986 – czynny całą dobę
- Centrum Zarządzania Kryzysowego, telefon 32 262 44 10 – czynny całą dobę
- Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego, telefon 32 295 67 18 – czynny poniedziałek-piątek 7.30-15.30

Koziołek z Okradzionowa

Przechadzając się po leśnych dąbrowskich ścieżkach, warto wypatrywać leśnej zwierzyny! Przekonał się o tym pan Michał Kogut, któremu udało się sfotografować młodego koziołka. Pięknymi zdjęciami podzielił się z członkami grupy DG w Obiektywie, którą możecie znaleźć na Facebooku! Obecnie grupa posiada 2079 członków i stale się rozrasta! Zatem, jeśli jesteście pasjonatami fotografii i lubicie uwieczniać w obiektywie nasze miasto, dołączcie do nas!

Czekamy na Wasze zdjęcia.

Zapraszamy na fotograficzne, bezkrwawe łowy.

Czekamy na Wasze zdjęcia. Przesyłajcie je na przekladabrowski@biblioteka-dg.pl – koniecznie z danymi autora. Najciekawsze opublikujemy na naszych łamach.

Aktywne lato z organizacjami pozarządowymi

Nie masz
pomysłu na letni
wypoczynek?
Sprawdź
bogata ofertę
dąbrowskich
stowarzyszeń.

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze o/m Dąbrowa Górnicza – piesze wycieczki, rajdy rowerowe, motorowerowe, to wszystko znajduje się w bogatej ofercie dąbrowskiego PTTK. Do ich sztandarowych

impres na pewno należy zaliczyć Górski Rajd Zagłębiaków.

Tel. 32 262 01 20 lub 602 850 998
biuro@dabrowa-gornicza.pttk.pl

Związek Stowarzyszeń Pogoria IV – dąbrowska organizacja pożytku publicznego, założona przez pięć stowarzyszeń. Od momentu powstania działa na rzecz społeczności lokalnej w obszarze kultury, sportu czy też rekreacji, skupiając się wokół terenu jeziora Pogoria IV.

tel. 510 211 331
biuro@zs-pogoria4.pl

Speleoklub Dąbrowa Górnicza – zrzeszają grotolazów już od 1969 roku. Mają na koncie wiele sukcesów w Mistrzostwach Polski w Technikach Jaskiniowych. Przygarną pod swoje skrzydła każdego

chętnego chcącego poznać jaskinie, góry i rejon wspinaczkowe. W wakacje spotkacie ich na ścianie wspinaczkowej w Parku Zielona lub na skałkach Jury Krakowsko-Częstochowskiej.

tel. 663 757 897
zarzad@sdg.org.pl

Stowarzyszenie Aktywna Dąbrowa – to stowarzyszenie powstałe z pasji i dla ludzi z pasją do biegania. Aktywni organizują mnóstwo imprez sportowych na terenie Dąbrowy Górniczej. Ich imprezy „firmowe” to Bieg Świetlików czy też Bieg Przodownika. Uczestnictwo w swoich wydarzeniach nagradzają ręcznie robionymi medalami.

tel. 503 140 525
srsaktywnadabrowa@interia.pl

Jacht Klub Pogoria III propaguje sport i żeglarstwo, dobrze się przy tym bawiąc. Wbrew swojej nazwie, nie zamkają się tylko na obszar zbiornika Pogoria III. Organizują rejsy po Morzu Bałtyckim, Adriatyku, Morzu Śródziemnym czy Oceanie Atlantyckim. 9 czerwca rozpoczęli sezon, więc zainteresowani mogą śmiało

korzystać z ich oferty.
tel. 32 261 25 11; 503 864 326
klub@pogoria3.com.pl

Stowarzyszenie Rowerowa Dąbrowa – pierwsze oficjalne stowarzyszenie rowerzystów w Dąbrowie Górniczej. Za cel swojego działania stawia zjednoczenie mieszkańców jeżdżących na rowerach. Działają na rzecz budowy

infrastruktury rowerowej w naszym mieście. Organizacja Dąbrowskiej Masy Krytycznej to ich dzieło.
kontakt@rowerowadabrowa.pl

Uczniowski Klub Sportowy Pogoria – działa na rzecz rozwoju żeglarstwa, propagując ten piękny sport wśród najmłodszych. Stawiają na koleżeńską atmosferę, dobrą zabawę i rywalizację w duchu fair play. W sezonie

żeglarskim zawsze można ich spotkać na Pogorii III.
tel. 696 115 970

kontakt@ukspogoria.pl

Stowarzyszenie Pogoria Biega – całkowicie amatorska grupa biegaczy, która spotyka się na Pogorii, aby wspólnie biegać, czyli robić to, co lubią najbardziej. Cross Czwórki, Szóstka Pogorii, Bieg Walentynkowy – to imprezy, o których na pewno

słyszał każdy fan biegania w naszym mieście.
tel. 791 272 979
info@pogoriabiega.pl

Klub Rekreacyjno-Sportowy TKKF „Triathlon” Dąbrowa Górnicza – za główny cel przyjęli propagowanie triathlonu w wymiarze wyczynowym i amatorskim. Sezon startowy trwa od maja do października i jest bogaty w róż-

nych rodzaju wydarzenia dla sympatyków tej dyscypliny.
tel. 502 715 441
triathlondg@gmail.com

Klub Sportów Wodnych „Fregata” – działa na obszarze zbiornika Pogoria I. Nowy sezon rozpoczęli 7 czerwca, dlatego chętni na szkolenia żeglarskie i motorowodne mogą już skorzystać z ich oferty. Aktywnie uczestniczą we

wszelkiego rodzaju żeglarskich mistrzostwach Polski.
tel. 505 532 263
kswfregata@gmail.com

Hufiec ZHP Dąbrowa Górnicza – prężnie działająca, dąbrowska jednostka Związku Harcerstwa Polskiego. Z każdego zrobią harcerza! Harcerski Start, Święty Jerzy Patron Harcerzy czy Złoty Hufca, to jedne

z większych imprez, jakie organizują.
tel. 502 304 397
hufiec@dabrowagornicza.zhp.pl

Stowarzyszenie Moto Dąbrowa – królestwem tej organizacji pozarządowej jest tor motocrossowy, zlokalizowany na terenie Dąbrowy Górniczej. Na torze mają miejsce różnego rodzaju imprezy sportowe, takie jak Mistrzostwa Śląska i Zagłębia.

info@mxdg.pl

Turystyczny Klub Żeglarski „Tramp” – można ich spotkać na jeziorze Pogoria I. Czas spędzony nad Pogorią jest dla nich chwilą oderwania się od codzienności. Jedną z podstawowych form działalności Klubu jest działalność szkoleniowa, dlatego z każdym zainteresowanym chętnie podzieli się swoją wiedzą.

tel. 513 772 583
tramp@onet.pl

KSW Hutnik Pogoria – kolejna dąbrowska organizacja, która działa w obszarze jeziora Pogoria I. Za cel postawili sobie odbudowanie dawnej świetności klubu. Organizują wiele imprez na obszarze zbiornika, mających zachęcić do regat żeglarskich.

tel. 504 688 510

Graj z Muzeum Miejskim „SztYGarka”!

Wakacyjny Spacerownik Historyczno-Przyrodniczy to gra miejska, jakiej jeszcze w Dąbrowie nie było.

Gra polega na odwiedzeniu określonych punktów historycznych lub przyrodniczych w mieście lub w swojej dzielnicy oraz rozwiązaniu zadań i udokumentowaniu pobytu w tych punktach poprzez wykonanie zdjęcia. Każdy uczestnik otrzymuje w formie papierowej lub pobiera sobie ze strony internetowej mapę i zestaw zadań, które ma zrealizować. To zabawa dla wszystkich: młodszych, starszych i całych rodzin. Można ją potraktować rekreacyjnie, ale zawiera ona też elementy współzawodnictwa, bo całość będzie miała formę konkursu z atrakcyjnymi nagrodami, którego rozstrzygnięcie przewidziane jest na początek września.

Muzeum przygotowało też na czas wakacji konkurs literacki

oraz zawody z projektowania własnej monety. Ponadto „SztYGarka” zaprasza na wycieczki z przewodnikiem szlakiem dąbrowskiej architektury, prezentacje multimedialne o soli i minerałach, zajęcia dla dzieci pt. „Kocham radio!” oraz adresowane do najmłodszych zwiedzanie wystaw z krzyżówką. Swoją ofertę przygotował też działający przy muzeum Klub Gier Historycznych. Warto spędzić wakacje ze „SztYGarką”!

Michał Syska

Więcej informacji:
www.muzeum-dabrowa.pl
konkurs@muzeum-dabrowa.pl
 tel 32 726 41 85

Poznajmy się

Mirosława Iwańska – bohaterka drugiego planu

23 lipca 1969 roku doszło do katastrofy w dąbrowskiej kopalni Generał Zawadzki.

Pani Mirosława, z domu Kopczyńska, mieszkanka Dąbrowy Górniczej, w 1952 roku została żoną Tadeusza Iwańskiego z Będzina. Młody mąż i ojciec po odbyciu służby wojskowej w marynarce, rozpoczął pracę w kopalni Gen. Zawadzki. Mirosława początkowo pracowała w Hucie Dzierżyński, jako stenotypistka w dziale planowania, a następnie w Bytomskich Zakładach Odzieżowych. Wspólnie z mężem wychowywali dwójkę potomstwa – syna Romana oraz córkę Elżbietę. 23 lipca 1969 roku ich stabilne życie rodzinne prawie legło w gruzach. Do domu Państwa Iwańskich zapukał mężczyzna i oznajmił przykrą wiadomość: „zalało kopalnię, możesz już nie zobaczyć Tadka”. Młodej, trzydziestopięcioletniej kobiecie „zawirował świat”, ale ze-

brała siły, aby udać się na teren kopalni, gdzie przez kilka dni przed bramą zakładu oczekiwała na wieści o uwieczonym pod ziemią mężu. Tadeusz został uratowany, jako jeden z ostatnich górników. Mimo dużego uszczerbku na zdrowiu, po rehabilitacji wrócił do pracy w górnictwie, bo przecież trzeba było żyć dalej. Wiele żon górników po katastrofie musiało przejąć rolę głowy rodziny, ponieważ ocalali z katastrofy nie tylko leczyli rany fizyczne, ale też skutki ogromnego stresu. Obecnie Pani Mirosława jest szczęśliwą matką, babcią oraz prababcią i ze szczegółami – ale nie bez emocji – opowiada o akcji ratunkowej w kopalni Gen. Zawadzki. Materialną pamiątką przywołującą na myśl katastrofę z 1969 roku są zdjęcia, a jedno z nich, au-

torstwa Stanisława Jakubowskiego dla Pani Mirosławy jest wyjątkowe. Kadr pokazuje historyczny moment wyrowadzenia na powierzchnię górnik i eksplozji radości jego żony. Na drugim planie zdjęcia w skupieniu i powadze została uchwycona twarz Pani Mirosławy nadal niepewnej losu swojego męża. Ta fotografia Jakubowskiego weszła w skład fotoreportażu pt. „Wyrwani śmierci”, za który w 1970 roku autor otrzymał złoty medal w konkursie Word Press Photo w Hadze w kategorii reportaży. Z pewnością w pamięci przyszłych pokoleń wszystkie żony górników pozostaną niezłomnymi bohaterkami drugiego planu tamtych tragicznych wydarzeń.

Małgorzata Hałasik,
Muzeum Zagłębia
w Będzinie

Dąbrowskie obiekty, które nie powstały

Tor motocyklowy, teatr ludowy, internat czy hala sportowa – to przykłady ciekawych, aczkolwiek niezrealizowanych projektów architektonicznych w naszym mieście.

Przed wojną w naszym mieście prężnie działał klub motocyklowy, a pierwsze w Polsce zawody żużlowe rozegrano tuż za miedzą – w Mysłowicach. Zapewne ówczesni członkowie klubu, mając wpływy w radzie miejskiej, nakłoniły ją do sfinansowania budowy toru. W założeniu miał on mieć postać okręgu otaczającego północną część parku Zielona. Budowa rozpoczęła się w 1935 roku, ale prawdopodobnie nigdy nie została zakończona. Nie udało się odnaleźć żadnej fotografii z rozgrywanych na nim zawodów ani dotrzeć do bliższych informacji o jego szczegółach technicznych. Zachowało się jedynie jedno zdjęcie z jego budowy udostępnione przez Narodowe Archiwum Cyfrowe oraz jego umiejscowienie na dawnych mapach. Fragmenty toru przetrwały do dziś – najlepiej są widoczne na mapach cieniowanych typu LIDAR na takich portalach jak GEOPORTAL – zobaczymy na nich kawałek ziemnego nasypu otaczającego park Zielona. Można też przejść się jego szczytem podczas spaceru po parku – zaczyna się dokładnie w miejscu ostatniego przejścia dla pieszych, patrząc w kierunku Marianek, za dawną kawiarnią. Również na Zielonej miał kie-

dyś powstać... Teatr Ludowy! Jedyne znane mi przedstawienie tego obiektu pochodzi z „cegiełki” z 1954 roku sprzedawanej w celu pozyskania funduszy na remont parku. Na znaczku możemy raczej zobaczyć wizję artystyczną niż faktyczny wygląd obiektu. Pośród zieleni parku wylania nam się ogromny, piętrowy gmach pełny kolumn i arkad. Na samym środku znajduje się wysunięte wejście z umiejscowionymi na szczycie czterema rzeźbami postaci naturalnych rozmiarów.

W jednym z numerów pisma „Architektura” z 1952 roku możemy natrafić na opis projektu internatu w Dąbrowie Górniczej. Niestety, nie zostało wskazane, dla jakiej

szkoły miał ów internat powstać, ale biorąc pod uwagę ówczesne czasy, skłaniam się ku myśli, iż był to projekt dla Szttygarki. Możliwe również, że miał on stanąć w Gołonogu, biorąc pod uwagę rozwój tej dzielnicy w latach 50-tych i architekturę internatu. Projektantami obiektu byli H. Buszko, A. Franta i słynny J. Gottfried. Budynek oparto na planie prostokąta. Wszystkie ściany zewnętrzne były identyczne, nie licząc drzwi wejściowych. Ich styl i architektura przywodzi na myśl zewnętrzne elewacje Pałacu Kultury Zagłębia. Bardzo ciekawym elementem jest ogromny, wewnętrzny dziedziniec. Zapewne w finalnym projekcie zostałyby na

nim umieszczone ławki, stoły i inne elementy sprzyjające integracji społeczności internatu. Jest to świetna idea, gdzie mieszkańcy mają ze sobą stały kontakt, a sam budynek daje im możliwość wspólnego spędzania wolnego czasu. Interesujące są również ośmiokątne naroża – możliwe, że miały za zadanie doświetlenia korytarzy lub były to klatki schodowe. Niestety, projekt nie został szczegółowo opisany. Na koniec został nam projekt hali sportowej autorstwa Jerzego Gottfrieda z 1972 roku. Niestety, budynek pozostał jedynie na etapie prac koncepcyjnych. Na rysunku możemy zobaczyć bardzo nowoczesną i awangardową formę wygiętej ku górze elipsy. Wokół całości biegnie szeroki pas okien doświetlających główną płytę boiska. Całości dopełnia zagospodarowanie terenu i szklany tunel prowadzący do obiektu. Hala znajduje się na wzniesieniu, które ludzko przypomina górkę w parku Hallera – obecną lokalizację hali sportowej.

Krzysztof Kulik

Internat w Dąbrowie Górniczej. Arch. Arch. H. Buszko, A. Franta, J. Gottfried. Miastoprojekt Południe, Oddział Katowice. Perspektywa.

Dąbrowskie atrakcje turystyczne

Szukasz pomysłu na ciekawą wycieczkę krajoznawczą? Wcale nie musisz wybierać się w daleką podróż. Ciekawe pod względem przyrodniczym i historycznym miejsca znajdują się w pobliżu. Oto niektóre z nich.

1. Srocza Góra

Wzgórze Srocza Góra znajduje się w Strzemieszycach, przy drodze krajowej 94 – Kraków-Katowice.

Stanowisko dokumentacyjne znajduje się w zachodniej części Sroczej Góry. Jest to odsłonięcie triasowej formacji geologicznej. W wyrobisku, z dość dobrze zachowanym starym piecem wapienniczym, w okruchach skalnych u podnóża skarpy można znaleźć skamieniałości małży, ślimaków i liliowców. Zakład wydobywania wapienia i wypalania wapna istniał tu od 1890 r. do końca lat 80. XX w. Obecnie teren samoczynnie się zalesia. Na terenie stanowiska dokumentacyjnego została wytyczona ścieżka dydaktyczna oraz zainstalowano tablice informacyjne.

2. Bagna w Antoniewie

Położenie: starorzecze Trzebyczki koło Piły Ujejskiej, przysiółka Antoniova, w pobliżu drogi S1 – Wschodniej Obwodnicy GOP.

Jest to torfowisko przejściowe o miąższości utworów torfowych około 125 cm. Zasilane jest przez wody sączące się z wysięków na krawędzi doliny. Bagna tego typu są obecnie niezmiernie rzadkie w południowej Polsce! Występuje tu ok. 80 taksonów mchów oraz 9 gatunków wątrobowców, które w większości są zagrożone w Wyżynie Śląskiej. Na bagnach znaleziono kilka gatunków reliktowych. Należą one do najrzadszych mszaków Polski! Masowo występują rośliny owadożerne – rosiczki. Żyje tutaj około 250 gatunków zwierząt, z których ponad 40

jest objętych ochroną prawną. Z ptaków na uwagę zasługuje bardzo rzadki kszysk. Można natknąć się również na bociana białego, strzyżycę czy dzwońca, a także na gady i płazy: jaszczurkę zwinkę i żyworodną, padalca, zaskrońca zwyczajnego, ropuchę szarą, traszkę zwyczajną. W listopadzie 2019 r. została otwarta ścieżka ekologiczno-dydaktyczna „Bagna w Antoniewie”.

3. Wywierzyska w Strzemieszycach Wielkich

Pomnik Przyrody Wywierzyska w Strzemieszycach Wielkich znajduje się przy ul. Strzemieszyckiej.

W XIX w., w okresie rozwoju górnictwa, źródła w Strzemieszycach były wykorzystywane do płukania rud ołowiu i żelaza w cyklu ich przeróbki. Obecnie woda ze źródeł zasila dwa stawy – górny i dolny, które usytuowane są w niewielkim parku miejskim. Wodę ze stawów odprowadza potok płynący wśród zabudowań. Źródła w Strzemieszycach są już jednym z niewielu miejsc, gdzie zachowała się fauna źródłiskowa. Najważniejsi jej przedstawiciele to: wypławek kątogłowy, źródlarka karpacza (drobny ślimak związany z dobrze natlenionymi, zimnymi wodami), kiełz zdrojowy. Żyje tu także pstrąg potokowy. W wywierzysku odbywa się tarło, co w warunkach Wyżyny Śląskiej jest już rzadkością. Z flory najbardziej cennym gatunkiem jest rzadki już mech Cratoneuron commutatum, związany z zimnymi wodami węglanowymi. W niższym stawku rozwinął się zespół wywłócznika kłosowego.

Źródła występują na wysokości 290 m n.p.m. w bloku triasowych wapieni i dolomitów. Są one bardzo wydajne (około 50 l/sek.) i w sytuacji awaryjnej mogą dostarczyć 30 l wody dziennie dla każdego mieszkańca Dąbrowy Górniczej.

4. Bukowa Góra

Bukowa Góra znajduje się na południe od przysiółka Podbuczyny w Ujejscu.

Zachował się tu, zbliżony do naturalnego, drzewostan bukowy z dominującym zbiorowiskiem buczyny storczykowej, obecnie już dość rzadkiej na Wyżynie Śląskiej. Cenne jest nagromadzenie chronionych gatunków i zwierząt. Występuje tu wiele rzadkich roślin, w tym liczne storczyki – buławniki; czerwony, mieczolistny, wielkokwiatowy; żłobik koralowy; kruszczyki; rdzawoczerwony i szerokolistny. Na skraju lasu rośnie wilczomlecz pstry, który na Trzebiesławskich Wzgórzach i sąsiednim Podwarpiu ma jedyne w Polsce stanowiska. Szczególnie cenne fragmenty buczyny storczykowej wykształciły się na wapiach – obszarze odkształconym przez dawną eksploatację rud ołowiu i srebra. Interesujące zwierzęta występujące na terenie Bukowej Góry to: łasica, ryjówka aksamitna, jastrząb, kulczyk, przepiórka, ropucha szara, jaszczurka zwinka.

5. Ścieżka dydaktyczna Dolina Białej Przemszy

Ścieżka biegnie wzdłuż doliny Białej Przemszy, pierwsze 6 km wiedzie przez Bagna Błędowskie, kolejne 9 km przez piaski Pustyni Błędowskiej. Długość ścieżki –

15 km. Czas przejścia – 3,5 h. W miejscu, gdzie Biała Przemsza przecina zbudowany z wapieni i dolomitów triasowych Garb Ząbkowicki, powstał jej malowniczy i głęboki przełom. W przełomowym odcinku Białej Przemszy znajdują się podboczowe źródła czystych, chłodnych wód węglanowych. W strefach ich wypływu występują takie rzadkie gatunki zwierząt, jak: źródlarka karpacza, wypławek kątogłowy oraz różne chruściki. Przy wypływach czystych

wód źródłanych budowane są wypełnione żwirem korytka, które służą jako miejsca tarła pstrąga potokowego. Atrakcję stanowią wąwozy, które powstały w wyniku erozji wodnej utworów lessowych, zalegających na triasowych wapieniach. Strone stoki porośnięte są lasami. Zachowały się tam stare, wręcz pomnikowe egzemplarze buków oraz rzadkie składniki runa, jak: kokoryczka wielkokwiatowa, storczyk szerokolistny, zerwa kłosowa.

www.csir.pl | www.new.muzeum-dabrowa.pl | www.biblioteka-dg.pl | www.fabrykapelnazycia.pl
www.nemo-wodnyswiat.pl | www.palac.art.pl

CENTRUM SPORTU I REKREACJI

- › **TANECZNE OTWARCIE WAKACJI** (zumba, salsa, bachata): 27 czerwca, godz. 18.00-20.00, CSLiW, Pogoria III
- › **LETNIA AKADEMIA TENISA:** 10-14 sierpnia, godz. 17.00-20.00, korty tenisowe, ul. Tysiąclecia 21
- › **AKTYWNA SOBOTA** (zumba, fitness, salsa): lipiec-sierpień, godz. 18.00-20.00, CSLiW, Pogoria III
- › **WAKACJE Z ZAPASAMI:** 13-17 lipca, 17-21 sierpnia, godz. 13.00-14.00, HWS Centrum, al. Róż 3
- › **SUPER AKCJA LATO** (darmowa wypożyczalnia desek typu sup dla dzieci i młodzieży): każdy poniedziałek wakacji, godz. 11.00-13.00, Wypożyczalnia Sup and Kayak Bujak Watersports, Pogoria III
- › **LETNIA SZKÓŁKA BOKSERSKA:** sierpień, poniedziałek-piątek, godz. 9.00-11.00, Hala Sportowa, ul. Swobodna 46

Szczegóły: tel. 32 261 21 05

MUZEUM MIEJSKIE „SZTYGARKA”

- › **WAKACYJNE SPOTKANIA Z GRAMI HISTORYCZNYMI*** (zajęcia): każdy czwartek wakacji od 9 lipca, godz. 11.00-20.00, Fabryka Pełna Życia
- › **MINERAŁY – DO CZEGO NAM SŁUŻĄ*** (zajęcia): 3 i 23 lipca, godz. 10.00
- › **KOCHAM RADIO! O DAWNYCH ODBIORNIKACH RADIOWYCH NASZYCH BABĆ I DZIADKÓW*** (zajęcia): 21 i 28 lipca, godz. 10.00

* Maks. 10 osób na zajęciach, obowiązują zapisy!

- › **ZAPROJEKTUJ SWOJĄ MONETĘ** (konkurs): szczegóły na www.new.muzeum-dabrowa.pl
- › **WAKACJE W MUZEUM „SZTYGARKA”** (konkurs literacki, dowolna forma: poezja, proza, dramat, komiks): szczegóły na www.new.muzeum-dabrowa.pl
- › **WAKACYJNY SPACEROWNIK HISTORYCZNY 2020** (konkurs): szczegóły na www.new.muzeum-dabrowa.pl
- › **ZWIEDZANIE OBIEKTÓW ARCHITEKTONICZNYCH MIASTA Z PRZEWODNIKIEM:** każdy czwartek wakacji, godz. 16.00-18.00
- › **„SŁONE HISTORIE – OPOWIEŚCI O SOLI KAMIENNEJ” Z POKAZEM MINERAŁÓW:** 10 i 17 lipca, godz. 10.00, Muzeum Miejskie „Sztęgarka”
- › **WAKACYJNE ZWIEDZANIE Z KRZYŻÓWKĄ:** przez całe wakacje, wtorek-piątek, w godz. otwarcia muzeum

Szczegóły: tel. 32 262 36 95

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

- › **CZYTANIE PERFORMATYWNE:** każdy wtorek w lipcu i sierpniu, m.in. Park Hallera, os. Mydlice i os. Manhattan
- › **INSTALACJE PERFORMATYWNE** (wystawa): lipiec-sierpień, m.in. Park Hallera, park Zielona i Pogoria
- › **MINIKONCERTY „POCZYTALNYCH”:** lipiec-sierpień, m.in. os. Mydlice, os. Kasprzaka i Park Hallera
- › **HAPPENINGI LITERACKIE:** lipiec-sierpień, czwartki, m.in. os. Kasprzaka, Pogoria i park Zielona
- › **ŻYWE RZEŻBY LITERACKIE:** lipiec-sierpień, piątki, m.in. ul. 3 Maja, os. Morcinka i Pogoria

› **AKCJA LATO** (działania online)

Szczegóły: tel. 32 639 03 01

www.facebook/mbpdg

FABRYKA PEŁNA ŻYCIA

- › **FABRYKA. PEŁNA WYDARZEŃ!** każdy weekend wakacji, piątek-niedziela (m.in. Muzyczna Scena Fabryki, Strefa Smaku, Letnie Kino Plenerowe, zajęcia jogi, wieczór komedii improwizowanej)

Szczegóły: tel. 518 270 465

NEMO – WODNY ŚWIAT

- › **KINO PLENEROWE** („I znowu zgrzeszyliśmy, dobry Boże”): 26 czerwca, godz. 21.30, parking przed Nemo
- › **PÓŁKOLONIE W NEMO:** 6 lipca-28 sierpnia, poniedziałek-piątek, godz. 8.00-15.30
- › **KLUB AKTYWNEGO SENIORA**
- › **LATO W NEMO:** bezpłatne wejścia dla dzieci przez całe wakacje od 1 lipca, poniedziałek-sobota, godz. 9.00-19.00

Dzieci i młodzież ze SP po ukończeniu 13. roku życia wstęp w godz. 9.00-16.00 (ostatnie wejście o godz. 14.00). Dzieci przed osiągnięciem wieku szkolnego oraz ze SP do ukończenia 13. roku życia wstęp w godz. 9.00-21.00 (ostatnie wejście o godz. 19.00) obowiązkowo pod nadzorem opiekuna prawnego, któremu przysługuje 20-proc. zniżka.

Wszystkie wejścia na podstawie ważnej legitymacji szkolnej lub innego dokumentu potwierdzającego zameldowanie w Dąbrowie Górniczej.

Szczegóły: tel. 32 639 05 79

RUSZA DĄBROWSKA
AKCJA
VI-VIII
LATO
2020

SZCZEGÓŁY
DOTYCZĄCE AKCJI LATO:
WWW.DG.PL

PAŁAC KULTURY ZAGŁĘBIA

- › **KINO W DZIELNICACH:** 3 lipca, godz. 21.30, Błędów (przy boisku sportowym)
- 10 lipca, godz. 21.30, Tucznowa
- 17 lipca, godz. 21.30, Strzemieszyce Wielkie (przy bibliotece)
- 24 lipca, godz. 21.00, Okradzionów (przy boisku sportowym)
- 31 lipca, godz. 21.30, Trzebieśławice (przy budynku szkoły)
- Sierpniowe terminy wkrótce!**
- › **LETNIE KINO PLENEROWE:** każda sobota lipca, godz. 21.30, i sierpnia, godz. 21.00, Fabryka Pełna Życia
- 4 lipca, „Ból i blask”
- 11 lipca, „Gentleman z rewolwerem”
- 18 lipca, „Kod Dedala”

- 25 lipca, „Kartoteka 64”
- 1 sierpnia, „Kręcisz mnie”
- 8 sierpnia, „Dogman”
- 15 sierpnia, „Green Book”
- 22 sierpnia, „Oficer i szpieg”
- 29 sierpnia, „Pavarotti”
- › **KONCERTY PLENEROWE W PARKU ZIELONA:** godz. 18.00
- 4 lipca, Vocal Trio
- 11 lipca, Darek Ziółek z zespołem
- 18 lipca, Diez Cuerdas
- 25 lipca, Triple Triangle Trio
- 1 sierpnia, Symetrio
- 8 sierpnia, Maes Trio
- 15 sierpnia, Hot 20 Strings

- 22 sierpnia, Kwartesencja
- 29 sierpnia, Małgorzata Łazowska z zespołem Violino
- › **KONCERTY PLENEROWE W PARKU HALLERA:** godz. 18.00
- 19 i 26 lipca, Sojka Band
- 23 i 30 sierpnia, Miejska Orkiestra Dęta w Dąbrowie Górniczej
- › **ARTYSTYCZNE WAKACJE W PKZ** (warsztaty artystyczne, konkursy dla dzieci w wieku szkolnym): kluby osiedlowe / świetlice środowiskowe / Dom Kultury Żąbkowice
- Szczegóły: tel. 32 733 88 15 / 32 733 88 20
- Więcej informacji bezpośrednio w placówkach oraz pod nr. tel. dostępnymi na www.palac.art.pl

Ale to już było...

DZIEŃ DZIECKA ON-LINE

Pierwszy czerwca rokrocznie obchodzony jest w dąbrowskiej księżnicy niezwykle hucznie. Spotkania twarzą w twarz podczas animacji, spektakli teatralnych, gier podwórkowych czy głośnych odczytów ulubionych dziecięcych bajek musiały w tym roku ustąpić miejsca obecnej sytuacji związanej z koronawirusem.

Biblioteka postanowiła świętować Dzień Dziecka w sposób najbardziej bezpieczny z możliwych, a więc w przestrzeni wirtualnej. Przez cały dzień na Facebooku MBP nie można było się nudzić! O poranku odbyło się spotkanie z Panem Pedro i jego niezwykłym cyrkiem, który z pewnością rozbawił nie tylko tych najmłodszych, ale i nieco starszych. Trochę później wszyscy mieli okazję poznać najmłodszą latorośl Hugonowej rodziny, aby po południu zasiąść wygodnie przed monitorami i obejrzeć wyjątkowy spektakl Teatru Gry i Ludzie – „Dobry las”. Zwieńczeniem świątecznego dnia był specjalny odcinek „Biblioteka czyta dzieciom”, w którym najmłodszy mogli posłuchać bajki o Zającu Grajku. Pozytywny odbiór wszystkich przedsięwzięć nie zmienia jednak faktu, iż wszyscy żywią nadzieję na spędzenie tego wyjątkowego dnia w murach bibliotecznych placówek już w przyszłym roku./MB/

„Wakacje z książką”

Studio biblioteka Region Ludzie Tradycje

Już teraz można obejrzeć pierwszy odcinek kolejnego projektu spod skrzydeł Studia Biblioteka! Cykl „Region Ludzie Tradycje”, zainicjowany przez strzemiżyską Filię nr 8, ma na celu zwiększenie zainteresowania lokalnej społeczności kulturą i historią Dąbrowy Górniczej, a także tradycjami i obyczajami ludowymi regionu. Promocja przedsięwzięć kulturalnych on-line i lokalnych twórców w dziedzinie historii, literatury i kultury ludowej to tylko część tego, co będzie można zobaczyć oglądając kolejne odcinki, dostępne na Facebook’u bibliotecznej Filii nr 8 – www.facebook.com/f8mbpdg./MB/

Do zobaczenia

#hot16challenge2

Druga edycja ogólnopolskiej akcji muzycznej zainicjowanej przez rapera Karola „Solara” Poziemskiego dotarła również na biblioteczne podwórko. Dwie nominacje do nagrania muzycznego kawałka, składającego się z szesnastu wersów, nie pozostawiały wyboru! Janusz, wokalista Poczytalnych, podjął wyzwanie i zarapował ku chwale szpitali i lekarzy, którzy walczą z koronawirusem. Piosenkę można posłuchać (i zobaczyć!) na kanale YouTube biblioteki: www.youtube.com/mbpdg. Warto podkreślić, że zbiórka cały czas trwa, a dorzucić się do niej można przez stronę: www.siepomaga.pl/hot16challenge/MB/

Z życia filii bibliotecznych

Co nowego?

Pomimo wyjątkowego stanu i licznych obostrzeń – jedno pozostaje niezmiennie: nowości na półkach wszystkich bibliotecznych filii! Premiery od Remigiusza Mroza, Roberta Małeckiego, Olgi Rudnickiej, Janusza Wiśniewskiego czy Stephena Kinga już czekają na czytelników! Zapytaj swojego bibliotekarza, które nowości są dostępne lub sprawdź katalog on-line dostępny na stronie www.biblioteka-dg.pl./MB/

Już za kilka dni, za dni parę...

Lato w mieście

Tegoroczne wakacje będą różnić się od tych, których doświadczaliśmy w zeszłych latach. Całe szczęście, że kreatywne aktywności można dostosowywać do panujących warunków!

Wśród letnich wydarzeń proponowanych przez dąbrowską bibliotekę znalazły się m.in. happeningi literackie, które będą połączeniem barwnych, ekspresyjnych i zaskakujących widowisk, łącząc przy tym elementy literackie, muzyczne i artystyczne. Co najważniejsze – happeningi będą realizowane w trybie „wędrownym”, aby nie gromadzić w jednym miejscu dużej widowni. Na mieszkańców miasta będą czekały również minikoncerty bibliotecznego zespołu „Poczytalni”, czytania performatywne, żywe rzeźby literackie, a także instalacje, których już niebawem można spodziewać się w przestrzeni miejskiej. O tych i wielu innych poczynaniach MBP przeczytacie już teraz na stronie: www.facebook.com/mbpdg/MB/

Czasomilacz

Książkowe wyzwanie

Facebook'owy profil dąbrowskiej MBP zaprasza do wzięcia udziału w „Literackim Bingo”! Od poniedziałku do piątku o godz. 17:00 strona odkrywa nowe pole, pod którym ukrywa się stwierdzenie opisujące książkę. Spróbuj dopasować do niego tytuł, który przeczytałeś i zobacz, co proponują inni!//MB/

Literacka pracownia

Domowa piaskownica

Pogoda w ostatnich tygodniach zdecydowanie nie rozpieszcza. Zanim prawdziwe lato zdecyduje się zagścić w okolicy na dłużej – spróbujcie zaskoczyć swoje pociechy wyjątkową atrakcją! Wystarczy, że połączycie osiem szklanek mąki z dwiema szklankami oleju, a otrzymacie piasek niczym z najprawdziwszej piaskownicy! Dodatkowo, aby nadać mu kolor – zetrzyjcie na tarce kredę o dowolnej barwie i gotowe!//MB/

Popularni czytają

Poleca
Marta Bukowska
wiceprezes zarządu
Fundacji
Godne Życie

Wydostajemy się ze swoich kryjówek i wracamy do codziennego życia społecznego. Ale jak żyć, kiedy dookoła sami idioci? Recepty nie da, ale na pewno pomoże praktyczny poradnik o dowcipnym i przewrotnym tytule „Otoczeni przez idiotów”. Książka autorstwa Thomasa Eriksona to lekko napisany, anegdotyczny przewodnik po skutecznej komunikacji międzyludzkiej.

Czy wiesz że...

Tygodniowa średnia czasu poświęconego na czytanie wynosi w kontekście całego świata 6,5 godziny!

KONTAKT Miejska Biblioteka Publiczna w Dąbrowie Górniczej
ul. T. Kościuszki 25

tel. 32 639 03 00
fax. 32 639 03 10

strona internetowa
www.biblioteka-dg.pl

instagram
www.instagram.com/bibliotekadg

facebook
@mbpdg

Wakacje na dwóch kółkach

Nowymi ścieżkami rowerowymi z centrum miasta do Gościńca Pasieka? To miejsce, które po prostu trzeba odwiedzić! Postanowiłam wybrać się na przejażdżkę do Ząbkowic i zachęcić Was – czytelników Przeglądu Dąbrowskiego – do zrobienia tego samego!

Wystartowałam spod Urzędu Miejskiego. Nowa droga rowerowa w kierunku Ząbkowic biegnie wzdłuż torów ul. Wczasową do ul. Żeglarskiej, ul. św. Antoniego (dawna Gwardii Ludowej), przy Parku Brzozowym i ul. Armii Krajowej. Skręca w stronę ząbkowickiego dworca, wiedzie tunelem pod torami i z drugiej strony dzielnicy ul. Sikorskiego, Gospodarczą, Szosową, gościńcem Pasieka, do ul. Inwestycyjnej prowadzącej do strefy gospodarczej.

Trasa jest odpowiednia dla każdego – może to pomysł na rodzinną wycieczkę rowerową?

Spokojna droga wzdłuż torów (ul. Wczasowa).

Jadąc ulicą Żeglarską, można poczuć chłodną bryzę nadciągającą od Pogorii I. Warto zatrzymać się w tym miejscu, zrobić krótką przerwę i podziwiać naszą dąbrowską naturę!

Drogi rowerowe oznakowane są bardzo dobrze – z pewnością nie zgubicie się, ale jeśli obawiacie się polegać na własnej intuicji, warto skorzystać z aplikacji Dąbrowa Górnicza dla Aktywnych, gdzie zaznaczone są ciekawe trasy rowerowe.

Jadąc przez Park Brzozowy i ul. Armii Krajowej warto schronić się w cieniu.

Następnie dojeżdżamy do Dworca PKP.

Będąc w okolicy, warto odwiedzić również Hute Szklą Gospodarczego oraz inne zakątki Ząbkowic. Następnie ulicą Sikorskiego, Gospodarczą i Szosową dojeżdżamy do celu naszej podróży – Gościńca Pasieka, niezwykle urokliwego miejsca na mapie Dąbrowy Górniczej.

Gościńiec Pasieka, nazywany „rajem rowerzysty”, to urokliwa ścieżka z widokami ponad horyzont. Otoczona lasem, zachowuje swój industrialny klimat, ponieważ po lewej stronie można podziwiać kopalnię dolomitu „Ząbkowice”, która powstała w 1898 roku. To miejsce, w którym można odpocząć, przysiadając na jednej z licznych ławek i słuchając odgłosów natury. Droga prowadzi do Lasu Bienia – lasu gospodarczego, który odznacza się dużymi wartościami przyrodniczymi i jeśli starczy Wam sił, możecie się tam wybrać – warto! W jego runie zwraca uwagę znaczne nagromadzenie roślin chronionych i rzadkich, charakterystycznych dla lasów liściastych.

Tekst i zdjęcia: Aneta Błyszczek

Jak przetrwać upały?

Noś jasne ubranie i nakrycie głowy, pij wodę i soki, jedz warzywa i owoce, ogranicz spacery między godziną 10 a 16, szukaj cienia, nie pij alkoholu. Pamiętaj, najcieplej jest w godzinach 15.00-17.00, największe promieniowanie UV występuje około południa.

Czym jest udar cieplny?

Powstaje na skutek przegrzania. Szczególnym rodzajem jest udar słoneczny, czyli przegrzanie wskutek silnego nasłonecznienia. Z udarem cieplnym spotykamy się wtedy, gdy organizm ma utrudnione lub wręcz uniemożliwione oddawanie nadmiaru ciepła. Do sytuacji takiej może dojść w trakcie pracy w gorącym i wilgotnym pomieszczeniu bez przewiewu, podczas długotrwałego przebywania na słońcu, w trakcie dłuższego marszu, gier, zabaw lub plażowania w okresie dużych upałów oraz w czasie gorących kąpiei wodnych i parowych. Najbardziej narażone są małe dzieci, u których nie rozwinęły się dostatecznie mechanizmy termoregulacji oraz osoby starsze z dolegliwościami układu krążenia lub zażywające preparaty antyhistaminowe.

Objawy udaru cieplnego:

- wysoka temperatura ciała, ból i zawroty głowy, nudności i wymioty,
- zmiany nastroju,
- zaburzenia widzenia,
- szybkie bicie serca,
- szybkie oddychanie,
- utrata przytomności.

Pierwsza pomoc

Konieczne wezwij pomoc. Przenieś chorego do chłodnego, oświetlonego miejsca, można zdjąć z niego odzież. Jak najszybciej rozpocznij skrapianie ciała chorego chłodną wodą. Utrzymuj drożność jego dróg oddechowych, bądź gotowy do podjęcia resuscytacji krążeniowo-oddechowej w razie wystąpienia objawów zatrzymania krążenia. Udar cieplny jest stanem zagrażającym życiu.

Oparzenia słoneczne

Powstają na skutek ekspozycji skóry na słońce. Skóra staje się

wówczas czerwona, wrażliwa i nierzadko pokryta pęcherzami. Najbardziej narażone na oparzenia są osoby o jasnej karnacji. Najlepszym sposobem zapobiegania poparzeniom słonecznym jest umiar i rozsądek w korzystaniu z kąpiei

słonecznych. Należy używać preparatów z filtrem przeciw-słonecznym. W godzinach od jedenastej przed południem do drugiej po południu promienie słoneczne są najsilniejsze, dlatego czas ten najlepiej spędzić w cieniu.

W przypadku poparzeń lekkich, pierwszego stopnia, czyli gdy nie ma żadnych pęcherzy

na skórze, możemy łagodzić dolegliwości chłodną wodą lub specjalnie do tego celu przeznaczonymi preparatami z apteki. W przypadku oparzeń rozległych, najlepiej skonsultować się z lekarzem.

Odwodnienie organizmu

Dochodzi do niego w sytuacji, gdy organizm traci więcej wody i elektrolitów aniżeli pobiera. W upalne dni znacznie szybciej może dojść do odwodnienia, zwłaszcza wtedy, gdy uprawia się sport bądź spędza aktywnie dzień poza domem. Organizm, aby obniżyć temperaturę ciała, zwiększa aktywność gruczołów potowych, sprawiając, że w upalne dni lub podczas uprawiania sportu pocimy się bardziej, przez co zwiększa się nasze zapotrzebowanie na płyny, a jego wielkość zależy w głównej mierze od masy ciała oraz wieku.

Objawy odwodnienia: ból głowy, rozdrażnienie, brak koncentracji, suche oczy, napięta sucha skóra.

Regularne picie wody jest kluczowe do zachowania dobrego samopoczucia i odpowiedniego poziomu nawodnienia. Wodę do organizmu możemy dostarczać także poprzez spożycie soków warzywnych np. sok pomidorowy dostarcza potas, który w upalne dni szybko tracimy z organizmu. Unikać należy natomiast napojów, które mają działanie moczopędne i dodatkowo odwadniają organizm np. kawy.

Upały w czasie ciąży

W trakcie upałów uważać powinny kobiety będące w ciąży, a także panie w krótkim czasie

po przebyciu porodzie, niezależnie od sposobu rozwiązania ciąży. W trakcie ciąży w znacznym stopniu zwiększa się obciążenie układu krążenia, pojawiają się także obrzęki, co zmniejsza tolerancję na wysokie temperatury.

Będąc na zewnątrz, panie w ciąży i w krótkim okresie po rozwiązaniu, powinny pamiętać, że zawsze bezpieczniejsze dla nich jest przebywać w miejscach zacienionych, nie zapominając o nakryciu głowy (kapelusz słomkowy lub chusteczka), a także o uzupełnieniu płynów. Opalanie powinny panie przesunąć na czas po rozwiązaniu ciąży i po powrocie do pełnej formy.

dr hab. Jacek Schab

ZAGŁĘBIOWSKIE CENTRUM ONKOLOGII
Szpital Specjalistyczny im. Sz. Starkiewicza w Dąbrowie Górniczej

Skarby natury

Letnisko Okradzionów

Dynamicznie rozwijający się przemysł w Zagłębiu Dąbrowskim potrzebował siły roboczej, czego następstwem był wzmożony napływ ludności z całego kraju, a nawet z zagranicy. Ludzie stłoczeni na małej przestrzeni, żyjący w bliskości z uciążliwym przemysłem, pozbawieni kontaktu z przyrodą i naturalnym krajobrazem – tak rysował się w skrócie obraz życia przeciętnego mieszkańca Zagłębia.

Oczywistym zatem jest fakt, że mieszkaniec Zagłębia spragniony świeżego powietrza i kontaktu z przyrodą, szukał wytchnienia na łonie natury. Szczególne walory przyrodniczo-krajobrazowe i bliskość sprawiły, że Okradzionów stał się w pierwszej połowie XX wieku popularnym celem niedzielnych wycieczek, a także pobytów wakacyjnych mieszkańców Dąbrowy Górniczej i innych miast Zagłębia. Jak podaje Gerard Kulej w rozdziale Monografii Dąbrowy Górniczej (Tom II) już od 1910 r. zaczęto tu organizować kolonie letnie, a nasilenie ruchu turystycznego przypada na 20-lecie międzywojenne. Wówczas Okradzionów był także popularnym miejscem organizowania obozów harcerskich i spływów kajakowych. Planowano również budowę ośrodka wczasowego i sanatorium. Po II wojnie światowej kontynuowano działalność letniskową, jednak plany budowy infrastruktury turystycznej zarzucono, a w latach 70-tych zainteresowanie mieszkańców przeniosło się nad brzegi Pogorii III. Przyrodniczą wizytówką Okradzionowa jest niezwykle malowniczy przełom Białej Przemszy. Rzeka to początko-

wo płynie ze wschodu na zachód, leniwie tocząc swe wody przez Pustynię Błędowską, a nagle przed Okradzionowem gwałtownie zmienia kierunek na południowy i przebija się przez masyw Garbu Ząbkowickiego. Występujące tu wapienie i dolomity triasu są dość odporne na erozję, więc rzeka tworzy tu rodzaj kanionu ze stromymi, wysokimi na 20 m stokami. Z rozciętych erozyjnie skał wybijają źródła krystalicznie czystej wody, będące siedliskiem unikalnej fauny oraz miejscem tarliska pstrąga potokowego. Ponad skałami triasu zalegają przywiane przez wiatry podczas ostatniego zlodowacenia osady pylaste, czyli lessy. Skały

te są dość zwięzłe i sprawiają, że dolina w górnych partiach ma bardzo strome, czasem wręcz pionowe brzegi, a teren przylegający rozcięty jest malowniczymi wąwozami. Znaczne deniwelacje i wręcz górski charakter terenu sprawiły, że rejon Okradzionowa na początku XX wieku zaczęto nazywać Szwajcarią Zagłębiowską. Warto przytoczyć tutaj emocjonalny i obrazowy opis doliny Okradzionowa autorstwa Mariana Kantora-Mirskiego umieszczony w monografii pt. „Z przeszłości Zagłębia Dąbrowskiego” z 1932 r.: „Każdy opis, chociażby najbarwniejszy, nie zdoła uwypuklić tych cudów przyrody, które tu

natura tak hojnie na każdym kroku rozrzuciła. Bezmiar piękna, bezmiar uroku, bezmiar poezji, czar krajobrazu, przepych barw i blasków, „potop” zieleni w tysiącnych odcieniach, perlista toń bystrych fal wijącej się mnogiemi zakrętami Przemszy, gdzieś opalizująca a wszędzie kryształowej przezroczystości, niebotyczne brzegi doliny porośnięte drzewami liściastymi i iglastymi, przepiękne polany nadrzeczne i leśne, urocze a wąskie wąwozy, upajająca w porze letniej woń kwiecisk łąk i lasów, przepyszna świeżość górskiego powietrza, składa się na to, że dolina Okradzionowska nie ustępuje w piękności dolinie Prądni-

ka”. Mimo upływu lat opis ten nie stracił na aktualności, no może jedynie brak tej „kryształowej przezroczystości” wód, ale stan czystości wody Białej Przemszy systematycznie się poprawia. Obecnie zainteresowanie Okradzionowem jako celem weekendowych wycieczek wzrasta. Przełomem Białej Przemszy prowadzi bardzo popularny czerwony szlak turystyczny Szwajcarii Zagłębiowskiej, a w Okradzionowie krzyżują się szlaki rowerowe. Na wody wrócili również kajakarze, a w okolicy działają wypożyczalnie kajaków oraz pierwsze gospodarstwa agroturystyczne.

Zbigniew Mirkowski

TURYSTYKA ROBOTNICZA W PRZEDWOJENNEJ DĄBROWIE

85 LAT TEMU OFICJALNIE ZAREJESTROWANO W POLSCE ROBOTNICZE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNE, KTÓRE SWOJĄ DZIAŁALNOŚĆ ROZPOCZĘŁO NIECO WCZEŚNIEJ – W ROKU 1934.

Przewodniczącym zagłębiowskiej struktury RTT był inż. Cezary Uthke, architekt, kierownik Wydziału Komunalnego w Urzędzie Miejskim Dąbrowy Górniczej, członek Polskiej Partii

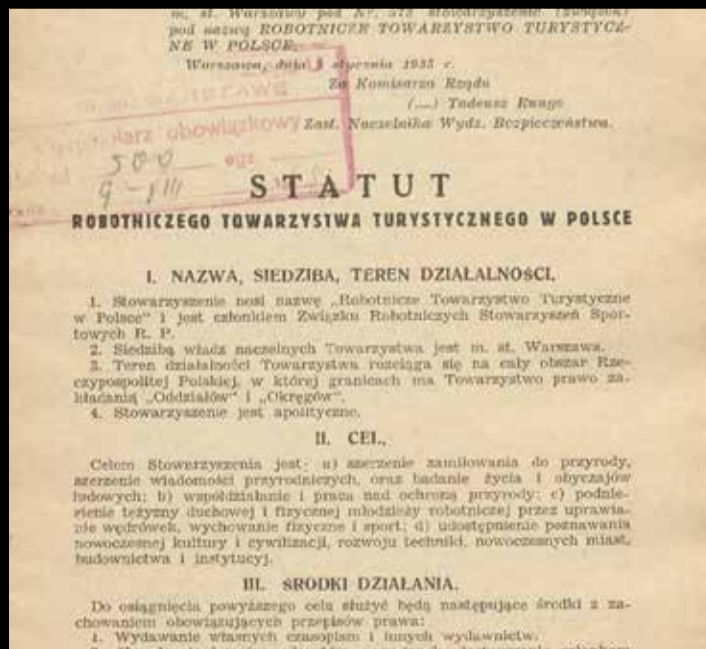
Socjalistycznej, animator Towarzystwa Uniwersytetu Robotniczego i RKS „Zagłębie” Dąbrowa Górnicza. W czasie II wojny światowej dowódca okręgu Gwardii Ludowej PPS-WRN i zastępca dowódcy śląskiego okręgu Armii Krajowej, zamordowany w Auschwitz w 1944 roku.

Działalność RTT skierowana była do młodzieży robotniczej. Polegała ona m.in. na organizacji wycieczek, rajdów kolarskich, wczasów oraz prowadzeniu kursów dla organizatorów

turystyki robotniczej. Statutowymi celami było rozbudzenie zamiłowania do przyrody, upowszechnianie wiedzy o niej oraz o życiu i obyczajach ludowych, technice, kulturze, architekturze. RTT miało też dbać o zdrowie i tężyznę fizyczną młodzieży robotniczej przez wędrowki i sport.

Towarzystwo działało pod patronatem PPS i było zrzeszone w Związku Robotniczych Stowarzyszeń Sportowych, do którego należał też RKS „Zagłębie” Dąbrowa Górnicza.

Michał Syska

Lato w mieście, czyli wspomnień czar

Lato w mieście nie musi być nudne. Wiemy to od dawna, o czym świadczą zdjęcia z lat 70. i 80. XX wieku z archiwum Hufca ZHP w Dąbrowie Górniczej. A jakie są Państwa wakacyjne wspomnienia z tamtych czasów?

Dni Dąbrowy - biwak 1975

Dni Dąbrowy - czerwiec 1979

Dni Dąbrowy - czerwiec 1979

Dni Dąbrowy - czerwiec 1979

Dni Dąbrowy - czerwiec 1979

Harcerska olimpiada - 4 VI 78

Obóz wodny Pogoria 3 - lata 80.

Zuchowa majówka - Zielona - maj 1984

Zuchowa majówka - Zielona - maj 1984

Zuchowa majówka - Zielona - maj 1987

Zuchowa majówka - Zielona - maj 1987

Kochają zwierzęta

Wspólne zainteresowania, przyjaźń i chęć niesienia pomocy zwierzętom zainspirowały dwie młode dąbrowianki – Karolinę Sznurę oraz Monikę Matras do założenia grupy „Dąbrowskie psie i kocie sprawy” na popularnym portalu społecznościowym. Jest to grupa stworzona na Facebooku, do której może dołączyć każdy, komu nie jest obojętny los porzuconych lub zagubionych zwierząt. Wystarczy, że gdy zauważymy porzucone zwierzę, zrobimy mu zdjęcie i dodamy do grupy. Dzięki mocy internetu zwiększamy szansę zwierzęcia na odnalezienie właściciela i tym samym ustrzeżemy go przed stresującym pobytem w schronisku.

Ptaki przybywają do Dąbrowy Górniczej

Wybierając się na spacer po terenach zielonych, szczególnie po parku Zielona, można spotkać wróble, sikory oraz muchołówki. Z kolei w pobliżu zbiorników Pogoria podziwiać można interesujące ptactwo wodne, w tym nurogęsi.

W zeszłym roku, dzięki staraniom Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej, na terenie miasta zamontowano 160 nowych budek lęgowych dla ptaków oraz nietoperzy. Ptasie domki zamocowano m.in. w parku Zielona, na placu Hutnika, w Antoniowie, Błędowie, a także w okolicach jezior Pogoria oraz na miejskich budynkach.

– Wszystkie budki, które losowo zostały sprawdzone w parku Zielona, są zamieszkane przez okoliczne ptactwo.

Z jednej strony, świadczy to o tym, że inicjatywa budowania i wieszania budek jest potrzebna, z drugiej strony, to sygnał, że w regionie brakuje dziupli – mówi miejski ornitolog Radosław Gwóźdź.

W najbliższym czasie planuje się montaż nowych budek lęgowych, w tym dla bardzo rzadkich nurogęsi, które już zagościły na Pogorii, ponadto domków dla owadów oraz poidełek dla ptaków. Będą one rozmieszczone tak, aby zapewnić spokój zwierzętom.

Co zrobić, gdy napotkasz zwierzę potrzebujące pomocy? Zadzwoń pod wskazane numery!

- Straż Miejska – Tel. 32 295 67 76
- Wydział Ochrony Środowiska – Tel. 32 295 67 70
- Centrum Zarządzania Kryzysowego – Tel. 32 262 44 10

REKLAMA

Nowa Astra z rabatem do 25 000 zł*

Opel. Znajdź to, czego szukasz.

Kredyt z ratą odroczoną nawet o 6 miesięcy**

*Maksymalny rabat dotyczy samochodów z roku produkcji 2019.

**Przesunięcie terminu spłaty pierwszej raty kapitałowo-odsetkowej dla 3 miesięcznej karencji dla kredytu udzielonego 1 czerwca - pierwsza rata płatna 5 października (z maksymalnie 93 rat). Przesunięcie terminu spłaty pierwszej raty kapitałowo-odsetkowej dla 6 miesięcznej karencji dla kredytu wnioskowanego 1 czerwca - pierwsza rata płatna 5 stycznia 2021 (z maksymalnie 90 rat). Dostępność kredytu zależy od wyniku oceny zdolności kredytowej klienta przez Bank. Świadczenie reklamowanych usług bankowych następuje na warunkach i zasadach określonych w umowie zawartej z Klientem. Szczegóły dostępne u Sprzedawców. Niniejszy materiał ma charakter reklamowy i nie stanowi oferty w rozumieniu Kodeksu cywilnego.

Opel Sosnowiec - Jedyne Autoryzowany Salon Opla w Zagłębiu
al. Zagłębia Dąbrowskiego 19, 41-219 Sosnowiec
Tel. 32 428 55 55
opelmucha.com.pl

MUCHAAUTO
Salony samochodowe

Podsumowania i wyzwania

30 LAT SAMO RZĄD NOŚCI DĄBROWY GÓRNICZEJ

30 lat samorządu okiem dąbrowskich radnych.

– Sukcesem 30-lecia jest zachowanie przemysłowego charakteru miasta, wprowadzenie nowych branż w miejsce likwidowanego górnictwa czy kurczącego się przemysłu stalowego, ze stale zwiększającym się budżetem po stronie przychodów – mówi Adam Klimczyk, dąbrowski radny. – Wyzwaniem na kolejne dekady jest digitalizacja usług wspólnych w zakresie administracji, oświaty, pomocy społecznej itp., co pozwoli ograniczyć koszty ich funkcjonowania przy zachowanej jakości

oraz dalsze zwiększanie partycypacji obywateli w zarządzaniu budżetem – dodaje.

– Największym osiągnięciem jest konsekwentna budowa społeczeństwa obywatelskiego opartego na partycypacji, dialogu i deliberatywnej formule podejmowania decyzji – mówi Kamil Dybich. – Największe wyzwaniem to utrzymanie oraz nieustający rozwój społeczeństwa obywatelskiego opartego na partycypacji, dialogu i solidarności – dodaje wiceprzewodniczący Rady Miejskiej.

Przegląd Dąbrowski
w nowej odświeżonej formie

nowy wymiar
Twojej reklamy

45 tys.
egzemplarzy

sprawdź na
www.biblioteka-dg.pl

Przegląd Dąbrowski
MAGAZYN MIESZKAŃCÓW MIASTA

Komunikacyjna rewolucja ruszyła na dobre

DWA BUDŻET W JEDNYM
Rozmowa z Piotrem Drygałą, kierownikiem Biura Organizacji Pozarządowych

Obywatelski i partycypacyjny

Adres:
Miejska Biblioteka Publiczna
ul. T. Kościuszki 25
41-300 Dąbrowa Górnicza

tel. 32 639 03 34

R.E.K.L.A.M.A

25 Akademia WSB

Excellence in Research Education Organisation

Dąbrowa Górnicza
Cieszyn, Olkusz, Żywiec, Kraków

Studia poddyplomowe

do 10 lipca 2020 r. **bonifikata 1000 zł**

- Zarządzanie w oświacie **ONLINE**
- Edukacja i terapia osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu - studia kwalifikacyjne
- Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną (Oligofrenopedagogika) - studia kwalifikacyjne
- Interdyscyplinarna diagnoza, stymulacja i terapia dzieci od urodzenia do 3 roku życia
- Kwalifikacyjne pedagogiczne studia poddyplomowe

wsb.edu.pl

dr hab. Zdzisława Dacko-Pikiewicz, prof. AWSB
Rektor Akademii WSB

Porady

Zadzwoń – specjaliści udzielą pomocy!

Sytuacja epidemiczna oraz związane z nią zmiany w funkcjonowaniu społecznym mogą wpływać na nasze samopoczucie, wywołując niepokój oraz lęk. Wychodząc naprzeciw tym wyzwaniom, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej uruchomił telefony wsparcia przeznaczone dla osób przeżywających kryzysy emocjonalne, doświadczających przemocy domowej, uzależnionych i ich rodzin oraz dla osób będących w trudnej sytuacji na rynku pracy.

Telefony te stały się przydatną formą kontaktu dla szukających pomocy, funkcjonują nadal, choć w nieco zmienionej formie, można na nie dzwonić i próbować rozwiązać swoje problemy.

Zdrowie psychiczne

Obecnie można skorzystać z Miejskiego Telefonu Zaufania pod numerem 571 332 386, który działa codziennie w godzinach 19.00-22.00. Przeznaczony dla mieszkańców, którzy przeżywają kryzys emocjonalny, czują się osamotnieni, borykają się z problemami osobistymi, lękiem, ale także dla osób dotkniętych uzależnieniem lub współuzależnieniem.

Kwarantanna

Dla osób objętych kwarantanną uruchomiono linię, pod którą można zgłaszać wszystkie potrzeby związane z przebywaniem na kwarantannie. Pod numerem telefonu 571 332 325 dyżurują codziennie w go-

dzinach 7.30-19.00 pracownicy Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

Przemoc w rodzinie

W okresie zalecanej kwarantanny w niezwykle trudnej sytuacji pozostają ofiary przemocy. To dla nich Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej uruchomił w g. 7.00-15.00 telefon 571332 270, pod którym specjaliści udzielają wsparcia, przygotowują działania awaryjne na wypadek eskalacji przemocy, podpowiadają jak załatwić daną sprawę, ustalają plany pomocy dla rodziny. W sytuacjach ekstremalnych i kryzysowych, można dzwonić do Ośrodka Interwencji Kryzysowej (tel. 32 262 86 31 lub 571 332 385).

Uzależnienia

Klub Integracji Społecznej działający w MOPS oferuje wsparcie dla osób uzależnionych. Pod numerem 571 332 369 w g. 7.00-15.00 udzielane jest wsparcie osobom uzależnionym od alkoholu i innych substancji oraz ich rodzinom. Dyżurujący informuje o miejscach, gdzie pomimo koronawirusa można korzystać z terapii odwykowej.

– Wsparcie specjalistów nie zawsze wiąże się z podaniem gotowego przepisu rozwiązującego problem. Często dużo cenniejsze okazuje się pełne empatii wysłuchanie i wspólne poszukiwanie rozwiązań. Udzielane porady wpływają na uspokojenie emocji i szersze spojrzenie na zgłaszany problem, pozwalają na wspólne poszukiwanie rozwiązań. Czasami wystarczy jedna rozmowa i podpowiedź konkretnych działań. Nie wszystkie problemy udaje się rozwiązać za jednym razem, można jednak ustalić dalsze kroki, które należy poczynić – mówi Bożena Borowiec, zastępca prezydenta miasta.

– Mieszkańcy obawiają się o zdrowie swoich bliskich, którzy w powodu upojenia alkoholowego nie stosują się do zaleceń higienicznych, tym samym narażają zdrowie tych, z którymi mieszkają. Telefony dotyczą osób, które po okresie abstynencji mają nawrót choroby alkoholowej. Stan epidemii nie pozwala na realizację wybranej aktywności, pojawia się nuda, pustka i monotonia, których nie umie się wypełnić. Takie uczucia nie sprzyjają trzeźwości – mówi Monika Wróbel, kierownik Działu Aktywizacji Zawodowej i Komunikacji Społecznej.

Brak pracy

Bez wsparcia nie pozostają również osoby znajdujące się w trudnej sytuacji na rynku pracy, te które boją się utraty pracy bądź już ją utraciły. Konsultant doradztwa zawodowego w Klubie Integracji Społecznej jest dostępny pod numerem telefonu 571 332 367 (w g. 7.00-15.00). Sprawy, z jakimi zgłaszają się mieszkańcy, dotyczą pomocy przy tworzeniu CV, dostępnych ofert pracy, a także zbadania preferencji zawodowych. Telefon dedykowany jest także pracodawcom, którzy ze względu na stan epi-

demii mają trudności z prowadzeniem swojej działalności.

#jesteśmyztoba

Do 15 czerwca 2020 r., działała specjalna infolinia #jesteśmyztoba przeznaczona dla osób, które nie radziły sobie z emocjami, lękiem, izolacją i samotnością. Dyżurowali tu pracownicy MOPS-u, Środowiskowego Domu Samopomocy, przedstawiciele organizacji pozarządowych: Fundacji na Rzecz Zdrowia Psychicznego i Aktywności Społecznej „Przystań”, Fundacji na Rzecz Edukacji, Profilaktyki i Psychoterapii „Droga” oraz Stowarzyszenia Centrum Komunikacji i Mediacji Dialog. – Najczęściej dzwoniły osoby zagubione, samotne i wyizolowane, potrzebujące wsparcia drugiego człowieka. Po drugiej stronie czekał profesjonalny rozmówca – cierpliwy, uważny, empatyczny, wspierający. Był to rodzaj terapii przez słuchanie. Pojawiły się również telefony sygnalizujące konflikty rodzinne, dochodziło do ich eskalacji. Negatywne emocje, które generują lęk i niepewność, sprawiają, że ludzie są rozdrażnieni, mówią podwyższonym tonem. Taki komunikat – choć nie powinien,

jest odbierany jako zaczepny, krytykujący, doprowadza do wzburzenia, które szybko przechodzi z małżonka na małżonka, potem z rodzica na dziecko itd. Zrozumienie tego mechanizmu dawało dużą ulgę słuchającemu odbiorcy – wyjaśnia Monika Wróbel.

Osobom przeżywającym lęk z powodu koronawirusa, konsultanci proponowali różne rozwiązania. Radzili, by dawkować „trudne” informacje i czerpać je z wiarygodnego źródła, rozluźniać lęk przez różnego rodzaju wizualizacje, np. wspomnień z udanego urlopu, miłych chwil w życiu i emocji z nimi związanych. Samo przyznanie się do odczuwania lęku i rozmowa o nim jest również dobrą metodą na minimalizację stanów lękowych. Sposobów jest dużo, konsultanci podczas rozmów starali się wskazać te możliwości, które są najbliższe osobie dzwoniącej, każdy powinien wybrać jednak taki, który odpowiada mu najbardziej. Nie każdy sięgnie po pomoc telefoniczną. Nie zrobi tego z wielu powodów. Jednak nawet jeden telefon może być pierwszym krokiem do zmiany na lepsze.

Lucyna Stępniewska

Przegląd Dąbrowski
MAGAZYN MIESZKAŃCÓW MIASTA

Wydawca: Miejska Biblioteka Publiczna
Adres Redakcji: 41-300 Dąbrowa Górnicza, ul. Kościuszki 25, pok. 29
tel./fax 32 639 03 34, www.biblioteka-dg.pl, przegladadabrowski@biblioteka-dg.pl
Redaguje zespół: Michał Syska (redaktor naczelny), Zdzisława Górską-Nieć, Łukasz Kędzior (sekretarz redakcji), Adrianna Antas (fotoedytor), Lucyna Stępniewska, Przemysław Kędzior, Monika Bokri, Iga Długokęcka, Olaf Otwinowski, Aneta Błyszczek, Weronika Warot
Nakład: 45 000 egzemplarzy
DTP: Krzysztof Ewicz – COMSOFT Sp. z o.o.

Redakcja nie bierze odpowiedzialności za treść reklam i ogłoszeń. Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów.

Koszykówka

Wyjdź z domu i graj w kosza!

Najlepszy pomysł na wakacje? Sport! Warto w tym letnim czasie odłożyć na bok konsole do gier i smartfony, by wyjść na dąbrowskie boiska. Na Orliku przy Szkole Podstawowej nr 13 możecie zagrać rekreacyjnie w basket.

A gdy złapiecie koszykarskiego bakcyła, to w każdej chwili istnieje możliwość dołączenia do grup młodzieżowych MKS-u Dąbrowa Górnicza! Najmłodszym adeptom klub oferuje aktywne spędzenie czasu, naukę koszykarskich podstaw przez zabawę i rozpoczęcie przygody z koszykówką. Jednocześnie MKS informuje, że trwa nabór uzupełniający dla roczników 2002-2005!

Więcej informacji na klubowej stronie na Facebooku – MKS Dąbrowa Górnicza – grupy młodzieżowe i pod numerem telefonu: (32) 261-76-81. Dołączcie do Przemka Pałucha (poważanego na zgrupowanie kadry narodowej U-18), Kacpra Wojtasa i Bartka Dziedzica (na zdjęciach), być może przyszłych gwiazd ekstraklasowych parkietów.
Zdjęcia: Adrianna Antas

Siatkówka

Noc Świętojańska pod siatką

Centrum Sportu i Rekreacji w Dąbrowie Górniczej już po raz piętnasty zorganizowało „Noc Siatkojańską”, czyli świętowanie na sportowo najkrótszej nocy w roku czyli Nocy Świętojańskiej.

20 czerwca na terenie ośrodka CSLiW w parku Zielona odbył się Turniej Siatkówki Plażowej. W imprezie udział wzięło 25 par męskich i 14 par żeńskich. Zawodnicy i zawodniczki spragnieni sportowej rywalizacji dali z siebie wszystko. Dla zwycięskich par organizatorzy przygotowali pamiątkowe statuetki oraz nagrody rzeczowe w kategorii kobiet i mężczyzn. Jak na tradycję tego święta przystało, o godzinie 21 odbyło się puszczanie wianków na wodzie.

Małgorzata Huptyś

Komentarze uczestników na FB:

Adrianna Gaś: „Turniej nocy Siatkojańskiej w tym roku wypadł super. Wysoki poziom, świetna organizacja i fajne nagrody”.

Karolina Kmita: „Bardzo dziękujemy za turniej i świetne nagrody 😊 Było rewelacyjnie! Miło wyjść z domu, gdy dookoła tak mało się dzieje”.

Michalina Tokarska: „Warto było jechać 300 km, żeby zagrać w tym turnieju 🙌 dziękujemy”.

//////////////////// #KulturalnaDąbrowa //////////////////////

WYSTAWA PAMIĄTEK

„Szukałem was, teraz wy mnie znaleźliście” to akcja społeczna z okazji 100. rocznicy urodzin Jana Pawła II.

18 maja 2020 minęła setna rocznica urodzin papieża Polaka, jednej z najważniejszych postaci w dziejach współczesnej Polski, Europy i świata. Pamiątki udostępnił uczestnicy wyjątkowych spotkań z Janem Pawłem II oraz kolekcjonerzy – łącznie to ponad tysiąc eksponatów! Wystawa prezentuje część zbiorów, ale zawiera te najbardziej osobiste: fotografie z audiencji i uczestnictwa w pielgrzymkach, ekwipunek pielgrzymów, znaczki, numizmaty i pocztówki upamiętniające wizyty papieża na całym świecie, dewocjonalia, rękodzieło, wycinki prasowe. Ze zgromadzonych ekspona-

tów powstał zbiorowy portret pamięci.

Nie zabrakło lokalnych akcentów, a we współorganizację wystawy włączyła się także Bazylika NMP Królowej Anielskiej w Dąbrowie Górniczej, która udostępniła fotografie przedstawiające wizytę prymasa Stefana Wyszyńskiego i kardynała metropolity krakowskiego Karola Wojtyły podczas uroczystości koronacji cudownej figury Najświętszej Maryi Panny w 1968. Bezenną pamiątką jest również księga kondolencyjna parafii, do której słowa pożegnania wpisywali mieszkańcy miasta po śmierci papieża.

Niebywała, trudna, momentami dramatyczna, a jednak tak klarowna droga życia Jana Pawła II ukazuje siłę jego nieprzeciętnej charyzmy, budowanej nie w oparciu o atrybuty władzy, jako najwyższego przedstawiciela Kościoła Katolickiego, ale na otwartości na wielorodność kulturową i nieustający dialog. W trakcie niemal sześciu dekad posługi kapłańskiej Karol Wojtyła odwiedzał ludzi na całym świecie, wierząc w szczególną moc sprawczą osobistych spotkań. To spotkania z osobami w każdym wieku, zdrowymi i chorymi, różnego pochodzenia, pozycji społecznej i religii.

To także rozmowy z głowami państw oraz najwyższymi hierarchami cerkwi prawosławnej, przedstawicielami religii judaistycznej i islamu.

Wystawa dostępna jest od lipca do sierpnia w Galerii za Szybą (hol Pałacu Kultury Zagłębia), w godzinach otwarcia PKZ. Wstęp wolny.

BEZPIECZNIE Z PAŁACEM KULTURY ZAGŁĘBIA

W lipcu w Dąbrowie Górniczej rusza Akcja Lato 2020, której jednym z organizatorów jest Pałac Kultury Zagłębia. W parku Zielona i parku Hallera zagoszczą koncerty plenerowe, w Fabryce Pełnej Życia oraz w dąbrowskich dzielnicach będą czekać seanse Letniego Kina Plenerowego, a w pałacowych placówkach wakacyjne warsztaty.

Cieszymy się, że znów spotkamy się z naszą kochaną publicznością i chcemy, aby każdy czuł się bezpiecznie podczas letnich wydarzeń. Teren każdej z imprez zostanie wydzielony, by zminimalizować ryzyko spowodowane koronawirusem. Dodatkowo, wprowadzamy też bezpłatne wejściówki (liczba miejsc ograniczona) na Letnie Kino Plenerowe i koncerty z cyklu „w Zieloną gramy”. Wejściówki będą udostępnione na www.bilety.palac.art.pl od środy poprzedzającej dane wydarzenie. Uczestnictwo w imprezie plenerowej będzie wiązało się z wypełnieniem oświadczenia o stanie zdrowia oraz zapoznaniem się z regulaminem, który określa szczegóły dotyczące rygoru epidemiologicznego. W razie niepogody koncerty i seanse zostaną przeniesione do Pałacu Kultury Zagłębia

– informacje o miejscu wydarzenia będą aktualizowane w dniu imprezy na naszej stronie internetowej.

Wypełnienie oświadczenia oraz akceptacja regulaminu dotyczy także opiekunów i rodziców dzieci, które będą brały udział w zajęciach prowadzo-

nych w klubach osiedlowych, świetlicach środowiskowych i Domu Kultury Ząbkowice. Informacji o zapisach udzielają poszczególne placówki. Dbajmy wspólnie o nasze zdrowie! Więcej informacji oraz wzory oświadczeń na www.palac.art.pl.

//////////////////// KinoKADR

3-8 lipca

Czworo dzieci i coś 17:00
SEANS DLA DZIECI

Zdrajca 19:30

10-15 lipca

Doktor Dolittle 17:00
SEANS DLA DZIECI

Coś się kończy, coś zaczyna 19:30

17-22 lipca

Turu. W pogoni za sławą 17:00
SEANS DLA DZIECI

#tويترaz 19:30

24-29 lipca

Naprzód 17:00
SEANS DLA DZIECI

Xabo. Książd Boniecki 19:30

//bilety//

normalny: 15 zł / ulgowy: 13 zł
seanse dla dzieci: 12 zł